

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddelerine göre Ekonomi Bakanı Sayın Nihat ZEYBEKÇİ tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

2017'de cari açık yüzde 42 artarak 47.1 milyar dolara çıkmıştır. Bu rakam, son 4 yılın en yüksek rakamı olup, açığın gayrisafi yurtiçi hasılaya oranı da yüzde 5.5 gibi alarm verici bir düzeye ulaşmıştır. Bu durumun altında yatan en önemli sebep Türkiye'nin sürekli borçlanma durumunda olmasıdır.

Sermaye hareketlerine baktığımızda ise ülkemize gelip yatırım yapan, üretime, istihdama katkısı olanların rakamı ilk bakışta 10.8 milyar dolar olarak görünse de, bir önceki yıla göre yüzde 18.8. azalış vardır. Yatırımın 4.6 milyar doları gayrimenkul alımıdır. Ev alımını çıkarırsak geriye kalan doğrudan yatırım yüzde 34.5 azalmıştır.

Ekonominin bel kemiği sıcak paradır. Dışarıdan ülkemize yatırım yapan güçler tarafından 2016'da bu tür sermaye girişi 11.4 milyar doları bulmuştur. 2017'de ise yüzde 123.8 gibi korkunç bir artışla 25.7 milyar dolara fırlamıştır. Asıl hedefi borsa olan bu yatırımcılar sayesinde hisse senetlerine akan sıcak para yüzde 287 yükselmiş, getirisi tavan yapan devlet bono ve tahvillerine giden miktar ise yüzde 198.6 artmıştır. Bankalardaki mevduata ilgi duyan paraya gelince, işte orada mevduat yüzde 54.7 azalmıştır. Bu durum dış sermayenin ülkede kalıcı değil, kısa süreli olacağının en büyük göstergelerinden birisidir.

Tüm bunlar içinde en dikkat çeken konuların başında ise bir kaç yıldır devam eden ve 2017'de zirveye çıkan altın ticareti gelmektedir. Bu ticarete dair bugüne kadar devlet yetkililerinden mantıklı tek bir açıklama dahi yapılmış değildir.

Geçen yılın tümünde 16 milyar dolarlık altın ithal edilmiştir. Bu tutar, Cumhuriyet tarihi boyunca bir yılda gerçekleşen en yüksek tutardır. İhracat ise 6 milyar dolar civarında seyretmiştir. Net ithalat, yani dışarıya ödenen para 10 milyar dolardır. Yani cari açığın neredeyse dörtte biri altın ithalatından kaynaklanmış görünmektedir. Altına ödenen para yıllık toplam ithalat için ödenen dövizin yüzde 7'si, Türkiye'nin toplam dış ticaret açığının ise yüzde 13'üdür. Türkiye ithal ettiği altının neredeyse 3'te 2'sini BAE'den alırken, ihraç ettiği altının da neredeyse 4'te 3'ünü yine BAE'ye satmaktadır ve bu döngü üç yıldır kesintisiz sürmektedir. Ekonomistlerin araştırmalarına göre, geçen yılın tümünde yaklaşık 164 ton altın ihraç edilirken, 421 ton da ithal edilmiştir. Bu değerlere göre Hükümet altının gramını 40.31 dolardan satmış, alım yaparken de gramına 39.38 dolar ödemiştir. Yani gram başına yaklaşık 1 dolar kazanmıştır. Bu bağlamda;

- 1) Bu kadar miktarda altın nereden alıp, nereye satılmaktadır?
- 2) Türkiye ithal ettiği altının neredeyse 3'te 2'sini BAE'den alırken, ihraç ettiği altının da neredeyse 4'te 3'ünü neden yine BAE'ye satmaktadır?
- 3) Hükümet altını aldıktan sonra biraz bekletip sonra kârla satmayı mı amaçlamaktadır? Ancak bu kadar yoğun altın ticaretine rağmen gram başına sadece 1 dolar kazanan devlet neden farklı bir yöntem denemek yerine aynı döngüyü sürdürmektedir?
- 4) Altın ticaretindeki bu tablonun cari açığın kapatılmasına yönelik hangi yönde katkısı olmaktadır?